

Agendapunt: 06.

Onderwerp:	Oprichting en deelname stichting waarborgfonds
Datum:	7 december 2023
Portefeuillehouder:	Dhr. J. Kuin
Sector:	Bedrijfsvoering
Bijlage(n):	1. Brief zienswijze gemeenteraden en waarborgfonds
Ter besluitvorming/ter bespreking/ter informatie:	Ter besluitvorming

Gevraagd besluit

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd:

- in te stemmen met de oprichting van en deelname aan de stichting waarborgfonds veiligheidsregio's, waarmee de veiligheidsregio's in ieder geval de niet (goed) verzekerbare aanspraken na dienstongevallen in gezamenlijk kunnen dragen.

Toelichting voorstel

Op 30 juni 2023 heeft het Veiligheidsberaad, mede op advies van de BAC Brandweer, ingestemd met oprichting van de stichting waarborgfonds veiligheidsregio's. Via het waarborgfonds kunnen veiligheidsregio's in ieder geval de niet (goed) verzekerbare aanspraken na dienstongevallen in gezamenlijkheid dragen.

Het algemeen bestuur van de VRG is bevoegd tot het oprichten van een stichting, nadat de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen (artikel 31a, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen).

Naar aanleiding van de uitnodiging tot het geven van een zienswijze (bijlage 1) hebben 9 van de 10 gemeenteraden aangegeven geen wensen en bedenkingen te hebben ten aanzien van oprichting en deelname aan de stichting waarborgfonds veiligheidsregio's. De 10^e is nog voornemens te reageren voor het AB van 7 december 2023.

De beoogde ingangsdatum voor het waarborgfonds is 1 januari 2024.

Aanleiding

De Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV) is enige tijd aan de slag met het thema 'Goedwerkgeverschap na dienstongevallen'. Ten tijde van de regionalisering van de brandweer zijn de aanspraken bij ongevallen, zoals die golden bij de gemeentelijke en regionale brandweren via nieuwe verzekeringspolissen samengevoegd. Daarnaast heeft de VRG een hardheidsclausule ingericht voor een aantal schaden die niet gedekt zijn door de verzekeraar.

Als gevolg van een aantal interne en externe ontwikkelingen is een toenemend bewustzijn bij veiligheidsregio's ontstaan over de aard en hoogte van aanspraken van medewerkers als gevolg van ongevallen tijdens het werk. Dit bewustzijn is de afgelopen jaren gegroeid door een toenemende onderlinge samenwerking van veiligheidsregio's op dit vlak. In de loop der tijd bleek dat de dekking van de ongevallenverzekering niet in alle gevallen (meer) aansloot bij de verwachting die zowel de veiligheidsregio als ook de medewerker hadden. Veelal spitst zich dit toe op de vraag of aan alle elementen van ongevalsdefinitie is voldaan, terwijl de medewerker evident letsel heeft

opgelopen tijdens zijn werk. Daarnaast is sprake van een 'verharding' van de verzekeringsmarkt, hetgeen inhoudt dat het aantal aanbieders afneemt, premies stijgen en voorwaarden versoberd worden met als gevolg dat de verzekeraarbaarheid onder druk komt te staan.

Dit alles heeft bijgedragen aan de gedachte dat verzekeren 'slechts' een van de mogelijke opties is om financiële risico's als gevolg van schade bij ongevallen op te vangen. In feite is daarmee de stap gezet van 'verzekeringsdenken naar risicodenken'. Ook is de stap van 'verzekeringsdenken naar het denken in aanspraken': niet de verzekering, maar de aanspraak dient leidend te zijn voor de medewerker.

Daarnaast is gebleken dat de verzekeringsfunctie binnen de veiligheidsregio's veelal kwetsbaar is ingevuld door 'eenpitters' met beperkte formatie en beperkte kennis en ervaring. Door onderling samen te werken en verbindingen te leggen met externe expertise in bestuurlijke context kan deze kwetsbaarheid worden verminderd.

Om invulling te geven aan deze uitdagingen is de RCDV het Project Risicomanagement & Verzekeringen gestart om via landelijke samenwerking, antwoord te vinden op bovenstaande ontwikkeling. Kort gezegd is het de bedoeling om:

- Landelijk te komen tot één set van aanspraken bij dienstongevallen (de Landelijke Regeling Dienstongevallen);
- Het collectief inkopen van één ongevallenverzekering (voor verzekerbare aanspraken);
- Een waarborgfonds op te richten om een oplossing te bieden voor (in ieder geval) de niet-verzekerbare aanspraken;
- Het oprichten van een (landelijk) expertisebureau dat kan adviseren en bemiddelen;
- Het aangaan van strategische samenwerkingsverbanden.

Uitgangspunt Veiligheidsregio Groningen

De VRG beschikt thans over een hardheidsclausule bij ongevallen. Het uiteindelijke voorstel dient voor de VRG een gelijkwaardig eindresultaat te hebben. De VRG bereidt zich daarom voor op de komst van de Landelijke Regeling Dienstongevallen (die op 20 november 2023 tussen de bonden en de WVSV is overeengekomen). In die regeling staan de aanspraken van medewerkers bij een ongeval. Dat zijn aanspraken die worden gedekt door de gezamenlijk ingekochte ongevallenverzekering en voor zover de aanspraken niet onder de verzekering worden gedekt, worden deze aanspraken (bij besluit tot deelname) uit het waarborgfonds gedekt.

De uitkomst van die onderhandelingen wordt gelegd naast de huidige dekking en gekeken wordt wat eventueel nodig is om tot een gelijkwaardig en uitlegbaar eindresultaat te komen. Daarover wordt het dagelijks bestuur nog separaat geïnformeerd, zodat (indien nodig) tot een passende aanvullende regeling gekomen kan worden.

Deelname stichting waarborgfonds veiligheidsregio's

Het voorliggende besluit gaat over de stap om te komen tot een waarborgfonds. Via het waarborgfonds kunnen veiligheidsregio's in ieder geval de niet (goed) verzekerbare aanspraken na dienstongevallen in gezamenlijkheid dragen. Indien niet wordt gekozen voor deelname dienen de aanspraken op basis van de Landelijke Regeling Dienstongevallen door de individuele veiligheidsregio te worden gedragen.

De deelname aan de stichting waarborgfonds veiligheidsregio's is evenwel vrijwillig. 24 van de 25 veiligheidsregio's hebben op dit moment ambtelijk (in de RCDV) en voor een groot deel ook bestuurlijk ingestemd met deelname. De verwachting is dat uiteindelijk 25 veiligheidsregio's deel zullen nemen.

Rechtsvorm

Het is niet mogelijk om deze activiteiten onder te brengen bij een veiligheidsregio of een andere rechtspersoon, zoals de stichting expertisebureau risicobeheer. Hier liggen de volgende overwegingen aan ten grondslag:

1. Het is de verwachting van juridisch experts dat de AFM en de DNB niet akkoord gaat met het onderbrengen van deze activiteiten bij een rechtspersoon met andersoortige activiteiten; de

AFM is de vergunningverlenende instantie voor het expertisebureau;

2. Het samenvoegen van de activiteiten van het waarborgfonds met de werkzaamheden van een veiligheidsregio of het expertisebureau leidt tot aansprakelijkheidsrisico's voor deze organisaties.

Met het oog op de eis dat geen sprake mag zijn van een winstoogmerk is de keuze voor rechtspersonen beperkt. Dat maakt namelijk dat gekozen moet worden tussen de rechtsvorm 'stichting' en de rechtsvorm 'onderlinge waarborgmaatschappij'. Dit laatste is een bijzondere verenigingsvorm. Hierbij is de afweging gemaakt dat de stichting de voorkeur geniet boven de onderlinge waarborgmaatschappij met het oog op de lichte structuur. Om de activiteiten van het expertisebureau hierop te laten aansluiten, is bij de keuze voor deze rechtsvorm eveneens voor de stichting gekozen. Hiermee wordt geen zwaardere structuur opgetuigd dan strikt noodzakelijk is.

Consequenties

Beoogd wordt dat de deelnemers de eerste jaren een bijdrage storten in het waarborgfonds totdat het waarborgfonds voldoende eigen vermogen heeft opgebouwd. Indien er op grond van de Landelijke Regeling Aanspraken na Dienstongevallen een uitkering dient te worden gedaan aan een medewerker die een dienstongeval is overkomen én deze aanspraak niet gedekt wordt door de ongevallenverzekering, dan volgt een betaling uit het waarborgfonds aan de veiligheidsregio. De veiligheidsregio gebruikt deze vergoeding vervolgens om de aanspraak van de betreffende medewerker mee te betalen.

Financieel betekent dit voor de VRG voor de eerste jaren dat de totale kosten van verzekeringspremie en inleg voor het waarborgfonds op gelijk niveau blijven als de huidige kosten. Uitgangspunt is kostenneutraliteit. Naar verwachting levert de samenwerking behalve een efficiency- en kwaliteitsslag op termijn ook een besparing op doordat de verhouding schade-premie ongevallenverzekering ongeveer 1:2 is. Daarnaast wordt met het expertisebureau behalve een kwaliteitsslag ook een besparing verwacht door één gezamenlijke inkoop van de ongevallenverzekering en het collectief afhandelen en registreren van schades. Inmiddels is de aanbesteding van de ongevallenverzekering voor 2024 afgerond en is sprake van een gunstige premie.

Verdeelsleutel

Voor het waarborgfonds is een verdeelsleutel overeengekomen op basis van inwoneraantal. Deze verdeelsleutel wordt na de eerste periode van 5 jaar geëvalueerd.

Afstemming/consequenties

	Afgestemd	Consequenties
Juridisch	☐	
Financieel	☒	Financieel betekent dit voor de VRG voor de eerste jaren dat de totale kosten van verzekeringspremie en inleg voor het waarborgfonds op gelijk niveau blijven als de huidige kosten. Uitgangspunt is kostenneutraliteit. Zie nadere duiding bij consequenties.
Personeel	☐	
IM/ICT	☐	
Communicatie	☐	

Inkoop

Overig
